

ਨੰਬਰ 2, ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ: -

- (a) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮਰ 26 ਸਾਲ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ, ਜੋ ਕਿ 1 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੋਟਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਉਮਰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੋਣ ਵੇਲੇ 21 ਸਾਲ ਹੋਵੇ। 1951 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(7) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ 1 ਜਨਵਰੀ, 1965 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਯਾਨੀ 7 ਜਨਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ; ਅਤੇ
- (b) ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮਰ 7 ਜਨਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ।

(8) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ.ਐਸ.ਰੇਖੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਉਮਰ 20 ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ, ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। (1950 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 43) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1950 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Sarwan Singh v. Kaur Chand and another. (Mahajan, J.)

"ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਰਫ਼ੋਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟੀ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬਲੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ।

(3) ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਤੋਂ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੰਸ਼ਜ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਜੋ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀਰ ਭਾਨ ਬਨਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (4) ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਫਲਸ਼ੋ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਮ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਪੂਰ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੰਦੇਨਜ਼ਰ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੈਪੂਰ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਉਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤਮ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਕੁਝ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ।

(4) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਹਾਤੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮਲੋਟ ਵਿਖੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਮਲੋਟ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਲੋਟ ਵਿਖੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ

(5) **ILR 1963 (1) Pb. 473=1962 PLR 1185।**

(6) **1965 PLR (ਫੋਟੋ ਨੋਟ 25)।**

ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਸਤੂਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਗਲਤ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਪਟਿਆ ਹੋਇਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। *

(7) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਇਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਰਿਆਇਤ ਸਿਰਫ਼ ਬਸ਼ਰਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਬਸ਼ਰਤੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਦਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਲੀਬਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਏ ਬਕਾਏ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸੀ. ਸੀ. ਜੇ., ਡੀ. ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਜੇ. ਜੇ.

ਚਿੰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ—ਜਵਾਬਦਾਰ।

1969 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 93-ਐਮ

10 ਦਸੰਬਰ 1970

ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1954 ਦਾ XXXVII)— ਧਾਰਾ 7 ਅਤੇ 16(1) (ਏ) (ਟੀ)- ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ (1955)- ਕਲਾਜ਼ 2, 7 ਅਤੇ 10— ਆਰਡਰ— ਕੀ ਐਕਟ 'ਤੇ ਓਵਰ-ਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ (1955)- ਨਿਯਮ 28, 29 ਅਤੇ 30- ਫਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਲੇ ਦੇ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ— ਟੀ ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ, 1955, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਓਵਰ-ਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਫਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

Chint Ram and another v. State of-Punjab. (Mahajan, J.)

ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।
(ਪਰਾ ੯)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਨਿਯਮ, 1955, ਭੋਜਨ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 28 ਜੋ ਕਿ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਦੇ ਭਾਗ XXII ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 29 ਪ੍ਰੋ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਫਲ ਉਤਪਾਦ' ਆਈਟਮ (f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਨਿਯਮ 30 ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗ ਜਾਂ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਪਤ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ 1.5 ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਰੂਟ ਪ੍ਰੋ ਡਕਟ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫੂਡ ਐਡਲਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਫਰਕ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਡਾਈ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ। •

(ਪਰਾ ੮)

1970 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਸੀ. ਜੈਨ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ 10 ਦਸੰਬਰ, 1970 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਤ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 217/ਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਬਿੰਦਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੇਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ।

ਐਸ ਐਸ ਕੰਗ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(1) (ਏ) (i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਲ, ਜੇ., ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ, 1968 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 6 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੇਸ. ਜੇਬੀ ਫਰੂਟ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ (ਰਜਿਸਟਰਡ) ਬਨਾਮ: ਮੁਨਿਪਾਲ ਕਮੇਟੀ, ਜਲੂਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ: ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕੇਸ ਹੁਣ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1, ਚਿੰਤ ਰਾਮ, ਮੈਸਰਜ਼ ਹਾਈ ਲੈਂਡ ਫਾਈਨ ਫਰੂਟ ਐਂਡ ਫੂਡ ਸਟਰ, ਚੌਕ ਭਾਰਤ ਨਗਰ, ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

(1) ਸੀ.ਆਰ. ਏ. 996 ਆਫ 1961 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 29 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

ਰੋਡ, ਲੁਧਿਆਣਾ। ਉਹ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (1955 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. 10)। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰ. 2 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੰ. 1 ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਏਜੰਟ ਹੈ। ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਜਲੰਦੂਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਟੇਬਲ ਸਾਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਅਤੇ ਪੀ 1 ਯੂਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਟੇਬਲ ਸਾਸ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਡਾਈ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(I) (a)(i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ.. ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 16 ਅਕਤੂਬਰ, 1969 ਦੁਆਰਾ, ਮੰਨਿਆ ਕਿ " ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ", ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ, (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ: -

"ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ (ਬੀ) ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ ਏ. 16.12 ਵਿੱਚ ਸਾਸ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲੇਖ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 8 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1533 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪੱਖ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੋਵਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ। . ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੱਟਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੁਝ ਮਾਇਨੋ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਪਰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਪੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।"

(3) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ - ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਘਨ ਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜੇਕਰ ਉਤਪਾਦ ਫਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ ਤਾਂ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਐਕਟ ਅਤੇ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ / ਕੁਮਾਰ (1):-

"ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਟਮਾਟਰ ਕੈਚੱਪ ਸ਼ੁੱਧ ਭੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਨੇ ਉਹ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ 1958 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ, 1955 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸੀ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਡਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਟਮਾਟਰ ਉਤਪਾਦ, ਕੈਚੱਪ ਅਤੇ ਸਾਸ 'ਫਲ ਉਤਪਾਦ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ

Chint Ram and another v. State of-Punjab. (Mahajan, J.)

ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਭੋਜਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਤੀਜਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਰਡਰ ਫਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਭੋਜਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਨਗੇ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁੱਧ ਭੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦ ਇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੇ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਣਗਿਣਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ਼ੁੱਧ ਭੋਜਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਫਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਚੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(6) ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ (2) (ਡੀ) 'ਫਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਆਈਟਮ (vii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 4 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ:-

"ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵਾਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਰਮ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।"

ਧਾਰਾ 7 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ:-

ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੈਨੇਟਰੀ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਦੇ ਉਚਿਤ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਹੋਰ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਮਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। "

ਧਾਰਾ 10 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

ਐੱਲ

"ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਦਲਾਲ ਨੂੰ ਵੇਚਣ, ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਜੋ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗਾ ਜਾਂ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰੇਗਾ।"

(7) S In3 ਸੈਕਿੰਡ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ icaofact ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਫਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸੈਨੇਟਰੀ ਲੋੜਾਂ ਭਾਗ 1

(A) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਗ XII ਅਤੇ XIII ਟਮਾਟਰ ਪਿਊਰੀ ਅਤੇ ਪੇਸਟ ਅਤੇ ਟਮਾਟਰ ਤੋਂ ਕੈਚੱਪ ਅਤੇ ਸਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀਆਂ 'ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ' ਦੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ

Chint Ram and another v. State of-Punjab. (Mahajan, J.)

ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ **XXII** ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ: -

ਰੰਗ	ਆਮ ਨਾਮ	ਕੋਲੂ	r ਰਸਾਇਣਕ ਕਲਾਸ
		ਸੂਚਕਾਂ	
1. ਲਾਲ	ਪੋਨਸੀਓ 4 ਆਰ	185	ਅਜ਼ੋ
	ਕਾਰਮੋਇਸੀਨ	179	ਅਜ਼ੋ
	ਲਾਲ 6 ਬੀ	57	ਅਜ਼ੋ
	ਲਾਲ ਬੀ.ਬੀ	225	ਅਜ਼ੋ
	ਐਸਿਡ ਮੈਜ਼ੋਟਾ II	692	ਟ੍ਰਿਫ*ਨਾਇਲਮੇਥੇਨ
	ਫਾਸਟ ਰੈੱਡ ਬੀ	182	ਅਜ਼ੋ
	ਅਮਰੰਥ	184	ਅਜ਼ੋ
	ਇਰੀਥਰੋਸਿਨ	773	ਜ਼ੈਨਥੀਨ
2. ਪੀਲਾ	ਟਾਰਟਰਾਜ਼ੀਨ	640	ਫਰਾਜ਼ੋਲੋਨ
	ਸਨਸੈਟ ਯੈਲੋ PCF	*	ਅਜ਼ੋ
3. ਨੀਲਾ	ਨੀਲਾ VRS	672	ਟ੍ਰਾਈਫੇਨਿਲਮੀਥੇਨ
	ਇੰਡੀਗੋ ਕਾਰਮੀ ਰੀ	118	ਇੰਡੀਗੋਇਡ
4. ਬਾਲਕ	ਚਮਕਦਾਰ ਕਾਲਾ		ਬੀ.ਐਨ ਬਿਸਾਜੋ
	* FD ਅਤੇ C. ਸੂਚਕਾਂਕ ਨੰਬਰ 6		

ਕਲਾਸ (3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰੰਗ **0.46** ਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਖਪਤ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ।

(8) ਹੁਣ ਭੋਜਨ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ **1954** ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਕੁਝ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ **28** ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਦੇ ਭਾਗ **XXII** ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਨਿਯਮ **29** ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੋਜਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਫਲ ਉਤਪਾਦ' ਆਈਟਮ (f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਨਿਯਮ **30** ਅਨੁਮਤੀ ਵਾਲੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਮਮ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗ ਜਾਂ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅੰਤਿਮ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਖਪਤ ਲਈ ਬੇਵ ਰੈਜ ਦੇ **1.5** ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰ ਹੈ

ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਫੂਡ ਐਡਲਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਡਾਈ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ ਜੋ ਫਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟੇਬਲ ਸਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਡਾਈ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਭੋਜਨ / ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਜੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਲੇ ਦੇ ਟਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ **16** ਦੇ ਤਹਿਤ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। (1) (ੳ) (i) ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ।

(9) ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਰੁਤਬਾ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਫਲ ਉਤਪਾਦ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਆਰਡਰ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸੰਗਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ-

k

ਇਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਫਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

(10) ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੋਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ